

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

9 ביולי 2008

245

ו' בתמוז התשס"ח

עמוד

הצעת חוק פיצויי פיטורים (תיקון מס' 24) (הזכות למענק סיום יחסי עובד ומעביד), התשס"ח-2008 386

הצעת חוק פיצויי פיטורים (תיקון מס' 24) (הזכות למענק סיום יחסי עובד ומעביד), התשס"ח-2008*

1. תיקון שם החוק
בחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 (להלן - החוק העיקרי), בשם החוק, אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "מענק סיום יחסי עובד ומעביד".
2. תיקון סעיף 1
בסעיף 1 לחוק העיקרי -
- (1) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "או למענק סיום יחסי עובד ומעביד";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) מי שעבד שלוש שנים ברציפות - ובעובד עונתי ארבע עונות בארבע שנים רצופות - אצל מעביד אחד או במקום עבודה אחד, ויחסי עובד ומעביד הסתיימו שלא בשל פיטוריו, זכאי לקבל ממעבידו מענק סיום יחסי עובד ומעביד (להלן - מענק).";
- (3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) חלו חילופי המעבידים לפי סעיף קטן (ב) לאחר תום שנה לתקופת עבודתו של העובד אצל המעביד הקודם או במקום העבודה הקודם, ולפני שחלפה התקופה המזכה במענק הסתיימו יחסי עובד ומעביד עם המעביד החדש, שקיבל על עצמו את האחריות לפיצויי הפיטורים כאמור באותו סעיף קטן, שלא מפאת פיטורי העובד, לא יהיה בכך כדי לגרוע מזכאותו של העובד לפיצויי פיטורים ממעבידו החדש כאמור בעד תקופת עבודתו עד חילופי המעבידים".
3. הוספת סעיף 11
אחרי סעיף 11 לחוק העיקרי יבוא:
- "הזכות למענק של מתפטר בדין מפוטר
11. מי שהתפטר בנסיבות כאמור בסעיפים 6 עד 11 לא יהיה זכאי לקבל פיצויי פיטורים ממעבידו, החל מתום התקופה האמורה בסעיף 11(א), אלא מענק."
4. תיקון סעיף 12
בסעיף 12 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "בעובד במשכורת" יבוא "או בעובד בשכר", ובמקום "ושכר שבועיים לכל שנת עבודה בעובד בשכר כאמור" יבוא "ולגבי עובד בשכר לכל שנת עבודה עד כ"א באב התשמ"ג (31 ביולי 1983) - שכר שבועיים לכל שנת עבודה";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) שיעורו של מענק הוא כשיעור פיצויי הפיטורים כפי שהיו מחושבים לפי הוראות חוק זה אילו היה העובד מפוטר באותו מועד."

ד ב ר י ה ס ב ר

ברשות מקומית, התפטרות לשם טיפול בילד שטרם מלאו לו 9 חודשים או בשל מחלה או מחלת בן משפחה, בשל שהייה במקלט לנשים מוכות או בשל העתקת מקום מגורים בתנאים מסוימים. בחוק קבועות נסיבות נוספות של סיום יחסי עובד ומעביד שיראו בהן פיטורים, כגון פטירה או פשיטת רגל של המעביד, פטירת העובד, אי-חידוש חוזה עבודה לתקופה קצובה או התפטרות בגיל הפרישה.

חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 (להלן - החוק), קובע כי עובד שעבד שנה לפחות אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה ופוטר, יהיה זכאי לפיצויי פיטורים. כמו כן החוק קובע כי יראו התפטרות של עובד בנסיבות מיוחדות כפיטורים המזכים בפיצויי פיטורים. עם נסיבות אלה ניתן למנות, בין היתר, הרעה ממשית בתנאי העבודה, נסיבות שבהן אין לצפות מהעובד כי ימשיך בעבודתו, התפטרות לשם גיוס לצבא, לשירות לאומי, לכוחות המשטרה או לשם כהונה

* הצעת חוק מס' 307/17/פ: הועברה לוועדה ביום כ"ז בטבת התשס"ז (17 בינואר 2007): הצעת חוק מס' 716/17/פ: הועברה לוועדה ביום ג' באדר התשס"ז (21 בפברואר 2007).

1 ס"ח התשכ"ג, עמ' 136; התשס"ח, עמ' 514.

5. בסעיף 14 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 14
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "פיצויים, מענק ותגמולים";
- (2) בסופו יבוא "נקבע או אושר כאמור לגבי פיצויי פיטורים, יבוא התשלום כאמור גם במקום מענק".
6. בסעיף 15 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 15
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "פיצויים, מענק וגמלת פרישה";
- (2) אחרי "לפיצויי פיטורים" יבוא "או למענק".
7. בסעיף 16 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 16
- (1) בכותרת השוליים, במקום "פיטורים ללא פיצויים" יבוא "הגבלת הזכות לפיצויים או למענק";
- (2) האמור בו יסומן "(א)", ואחריו יבוא:
- "(ב) היו נסיבות סיום יחסי עובד ומעביד נסיבות שלגביהן נקבע בהסכם קיבוצי כאמור בסעיף קטן (א) כי בהתקיימן לא יהיה העובד זכאי למענק או יהיה זכאי למענק חלקי בלבד, לא יהיה העובד זכאי למענק, אלא בהתאם להוראות ההסכם הקיבוצי".
8. בסעיף 17 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 17
- (1) בכותרת השוליים, במקום "פיטורים ללא פיצויים" יבוא "הגבלת הזכות לפיצויים או למענק";
- (2) במקום "שפיטוריו של עובד היו בנסיבות המצדיקות פיטורים ללא פיצויים או בפיצויים חלקיים שיקבע" יבוא "שסיום יחסי עובד ומעביד היה בנסיבות המצדיקות אי-תשלום פיצויי פיטורים או מענק, או הפחתת סכומיהם כפי שיקבע".
9. בסעיף 20 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 20
- (1) בכותרת השוליים, אחרי "הפיצויים" יבוא "או המענק";
- (2) אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק", ואחרי "הפיצויים" יבוא "או המענק, לפי העניין".
10. בסעיף 21 לחוק העיקרי, אחרי "פיצויי הפיטורים" יבוא "או המענק".
11. בסעיף 23 לחוק העיקרי, בפסקה (2), אחרי "פיצויי הפיטורים" יבוא "או המענק".
12. בסעיף 26(א) לחוק העיקרי - תיקון סעיף 26
- (1) ברישה, בכל מקום, אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק";
- (2) בפסקה (1), אחרי "בפיצויי פיטורים" יבוא "או במענק".
13. בסעיף 27 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 27
- (1) אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "ומענק";
- (2) במקום "שסכום הפיצויים ושכר העבודה ביחד" יבוא "שהסכום הכולל של שכר העבודה, יחד עם פיצויי הפיטורים או המענק, לפי העניין";
- (3) אחרי "פיצויים" יבוא "או מענק".

ד ב ר י ה ס ב ר

העובד, בין שיתפטר ובין שיפוטו. ואולם, ההסדר בהסכם הקיבוצי אינו מעניק לעובד שהתפטר את מלוא שיעור פיצויי הפיטורים (8.33% מהשכר), מחייב את השארת הסכומים בקופת הפנסיה ויחול במלואו רק בשנת 2013. לפי צו הרחבה

לפי הסכם קיבוצי כללי (7019/2007) המעבידים מחויבים להפריש עבור עובדיהם, כחלק מהמרכיבים לפנסיה, גם מרכיב בעד פיצויי הפיטורים, שמינואר 2013 ואילך יהיה שיעורו 5% מהשכר. מרכיב זה יהיה חלק מהפנסיה של

14. תיקון סעיף 28 בסעיף 28 לחוק העיקרי -
- (1) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "או מענק";
- (2) אחרי "שהפיצויים" יבוא "או המענק", אחרי "הפיצויים" יבוא "או המענק, לפי העניין", ואחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק".
15. תיקון סעיף 29 בסעיף 29 לחוק העיקרי, אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק, לפי העניין", ובסופו יבוא "או מענק, לפי העניין".
16. תיקון פקודת מס הכנסה בפקודת מס הכנסה², בסעיף 87(ג)2), אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "ומענק סיום יחסי עובד ומעביד".
17. תיקון חוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949 -
- (1) בסעיף 6(ב), אחרי "מבעל המפעל פיצויי-פיטורים" יבוא "או מענק סיום יחסי עובד ומעביד (בחוק זה - פיצויי פיטורים);"
- (2) בסעיף 19(א)2), במקום "חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963" יבוא "חוק פיצויי פיטורים ומענק סיום יחסי עובד ומעביד, התשכ"ג-1963";
- (3) בסעיף 21(ג)2), אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "ומענק סיום יחסי עובד ומעביד".
18. תיקון חוק עבודת נשים בחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954³, בסעיף 13א(ב)1), אחרי "לחוק פיצויי פיטורים" יבוא "ומענק סיום יחסי עובד ומעביד".
19. תיקון חוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז-1957⁴, בסעיף 37ג), אחרי "לחוק פיצויי פיטורים" יבוא "ומענק סיום יחסי עובד ומעביד".
20. תיקון חוק הסכמים קיבוציים בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957⁵, בסעיף 33(ב), אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק סיום יחסי עובד ומעביד".
21. תיקון חוק הגנת השכר בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958⁶ -
- (1) בסעיף 1, בהגדרה "קופת גמל", אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "ומענק סיום יחסי עובד ומעביד", ובסופו יבוא:
- "פיצויי פיטורים" - פיצויי פיטורים או מענק סיום יחסי עובד ומעביד, לפי העניין, כמשמעותם בחוק פיצויי פיטורים ומענק סיום יחסי עובד ומעביד, התשכ"ג-1963";
- (2) בסעיף 20, בכל מקום, אחרי "לחוק פיצויי פיטורים" יבוא "ומענק סיום יחסי עובד ומעביד".
22. תיקון חוק לשכת עורכי הדין בחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961⁷, בתוספת, בפרט 1), אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "ומענק סיום יחסי עובד ומעביד".

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע לקבוע כי עובד שעבד אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה שלוש שנים לפחות, ויחסי עובד ומעביד ביניהם הסתיימו שלא בשל פיטורי העובד, יהיה זכאי למענק סיום יחסי עובד ומעביד

להסכם הקיבוצי האמור, יחולו הוראות ההסכם, מיו בינואר 2008 ואילך, על כל העובדים במשק שאין להם הסדר פנסיה מייטיב כהגדרתו בצו האמור.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; התשס"ח, עמ' 524.

³ ס"ח התש"ט, עמ' 13; התשס"ח, עמ' 514.

⁴ ס"ח התשי"ד, עמ' 154; התשס"ח, עמ' 386.

⁵ ס"ח התשי"ז, עמ' 58; התש"ן, עמ' 85.

⁶ ס"ח התשי"ז, עמ' 63; התשס"א, עמ' 123.

⁷ ס"ח התשי"ח, עמ' 86; התשס"ח, עמ' 612.

⁸ ס"ח התשכ"א, עמ' 178; התשס"ח, עמ' 595.

- (1) בסעיף 1, בהגדרה "הטבות פרישה", אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "מענק סיום יחסי עובד ומעביד";
- (2) בסעיף 33, בכל מקום, אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק סיום יחסי עובד ומעביד", ואחרי "הפיצויים" יבוא "או המענק כאמור";
- (3) בסעיף 39 -
- (א) בכל מקום, אחרי "לפיצויי פיטורים" יבוא "או למענק סיום יחסי עובד ומעביד";
- (ב) בסעיף קטן (ג), אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק סיום יחסי עובד ומעביד" ואחרי "הפיצויים" יבוא "או המענק כאמור";
- (ג) בסעיף קטן (ח), אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק סיום יחסי עובד ומעביד";
- (ד) בסעיף קטן (ט), במקום ההגדרה "פיצויי פיטורים" יבוא "פיצויי פיטורים", "מענק סיום יחסי עובד ומעביד" - כמשמעותם בחוק פיצויי פיטורים ומענק סיום יחסי עובד ומעביד, התשכ"ג-1963¹⁰;

(4) בסעיף 40 -

- (א) בפסקה (1), אחרי "פיצויי הפיטורים" יבוא "או מענק סיום יחסי עובד ומעביד, לפי העניין";
- (ב) בפסקה (2), אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק סיום יחסי עובד ומעביד", ובמקום "פיצויים אלה" יבוא "הפיצויים או המענק כאמור";
- (5) בסעיף 157(1), אחרי "בפיצויי פיטורים" יבוא "או במענק סיום יחסי עובד ומעביד";
- (6) בסעיף 59(3), אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "לרבות מענק סיום יחסי עובד ומעביד".

24. בחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה-1985¹⁰, בסעיף 9(ב), אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "מענק סיום יחסי עובד ומעביד".

25. בחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988¹¹ -

- (1) בסעיף 2(א)(5), בסופו יבוא "מענק סיום יחסי עובד ומעביד";
- (2) בסעיף 9(א)(1), אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק סיום יחסי עובד ומעביד";
- (3) בסעיף 11, אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק סיום יחסי עובד ומעביד".

ד ב ר י ה ס ב ר

פיצויי הפיטורים המשולמים לעובד בשכר, להבדיל מעובד במשכורת חודשית, מוצע לעגן בחקיקה ראשית הוראה הקבועה בתקנות פיצויי פיטורים (שיעורי פיצויי פיטורים לעובד בשכר), התשמ"ג-1983, שלפיה גם פיצויי הפיטורים של עובד בשכר יחושבו לפי שכר חודש עבודה בעד כל שנת עבודה, ולא לפי שכר שבועיים עבודה, כפי שחל לפני מועד תחילת אותן תקנות, 1 באוגוסט 1983 (סעיף 4(1)).

(להלן - מענק). סכום המענק יהיה שווה לסכום פיצויי הפיטורים שהיו משולמים לעובד אילו היה מפוטר באותו מועד (סעיפים 2(2) ו-4(2)). הוראה זו לא תגרע מההסדר הקבוע היום בחוק לעניין עובד מפוטר, לרבות מי שרואים אותו מפוטר לפי סעיפים 4 או 5 לחוק. כמו כן יובהר כי מי שהתפטר בנסיבות שמוכות אותו בפיצויי פיטורים לפי סעיפים 6 עד 11 לחוק יהיה זכאי, בתום שלוש שנים מתחילת העסקתו, למענק ולא לפיצויי פיטורים (סעיף 3). לעניין סכום

⁹ ס"ח התש"ל, עמ' 65; התשס"ח, עמ' 515.

¹⁰ ס"ח התשמ"ה, עמ' 142; התשס"ח, עמ' 516.

¹¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 38; התשס"ו, עמ' 380.

26. תיקון חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991¹², בסעיף ויא(ו) -
 (1) בפסקה (1), אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק סיום יחסי עובד ומעביד";
 (2) בפסקה (3), אחרי "חוק פיצויי פיטורים" יבוא "ומענק סיום יחסי עובד ומעביד".
27. תיקון חוק אזוריים חופשיים לייצור בישראל
 בחוק אזוריים חופשיים לייצור בישראל, התשנ"ד-1994¹³, בסעיף 57(ג), אחרי "פיצויי פיטורים" יבוא "ומענק סיום יחסי עובד ומעביד".
28. תיקון חוק הביטוח הלאומי
 בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹⁴, בסעיף 1, בהגדרה "חוק פיצויי פיטורים", במקום "חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963" יבוא "חוק פיצויי פיטורים ומענק סיום יחסי עובד ומעביד, התשכ"ג-1963".
29. תיקון חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001¹⁵, בסעיף 1, בהגדרה "חוק פיצויי פיטורים", במקום "חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963" יבוא "חוק פיצויי פיטורים ומענק סיום יחסי עובד ומעביד, התשכ"ג-1963".
30. תיקון חוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים
 בחוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים, התשס"א-2001¹⁶, בסעיף 8, במקום "פיטורין" יבוא "פיטורים", ואחרי "לפי חוק פיצויי פיטורים" יבוא "ומענק סיום יחסי עובד ומעביד".
31. תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)
 בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005¹⁷ -
 (1) בסעיף 1, בהגדרה "חוק פיצויי פיטורים", במקום "חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963" יבוא "חוק פיצויי פיטורים ומענק סיום יחסי עובד ומעביד, התשכ"ג-1963";
 (2) בסעיף 20(ד), בהגדרה "קופות גמל", אחרי "במקום פיצויי פיטורים" יבוא "או מענק סיום יחסי עובד ומעביד".

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע כי על מענק יחולו ההוראות החלות על פיצויי פיטורים בעניינים אלה: צבירה בקופות גמל; זכאות לפיצויי פיטורים לעובדי מדינה ולחיילים בשירות הקבע; שריון הסכומים; דין קדימה בפשיטת רגל; איסורי הפליה של עובדים; איסור תשלום שכר כולל הכולל סכומי פיצויי פיטורים או מענק וסייגים לאיסור; תנאים לפשרה ולהודאת סילוק לגבי סכומים אלה. בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת באפשרות לזקוף את הסכומים שנצברו לצורך פיצויי פיטורים לשם תשלום המענק, וכן בהחלה הדרגתית של ההוראות המוצעות ובתקופת העבודה שיובאו בחשבון בקביעת הזכות למענק.

כמו כן מוצע לתקן בהתאמה חוקים נוספים שהחוק מוזכר בהם, נוכח שינוי שמו, כמוצע בסעיף 1, והוספת ההסדר של מענק.

לפי סעיף ו(ב) לחוק, אם התחלפו המעבידים במקום עבודה לאחר שהעובד עבד אצל המעביד הקודם גם במקום עבודה אחר, העובד זכאי לפיצויי פיטורים ממעבידו הקודם או שהמעביד החדש מקבל על עצמו את האחריות לפיצויי פיטורים. מוצע להבהיר כי גם אם הסתיימו יחסי עובד ומעביד שלא מפאת פיטורים עם מעביד חדש שקיבל על עצמו את האחריות לפיצויי הפיטורים, בטרם התגבשה זכותו של העובד למענק, לא יגרע הדבר מזכותו של העובד לפיצויי פיטורים ממעבידו החדש בעד תקופת עבודתו אצל המעביד הקודם (סעיף 32).

לפי סעיפים 16 ו-17 לחוק, ניתן להגביל את זכותו של עובד לפיצויי הפיטורים, כולם או חלקם, בנסיבות מסוימות שבהן היו פיטוריו מוצדקים. מוצע לקבוע הוראה דומה להגבלת המענק (סעיפים 7 ו-8). בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת בתנאים ובנסיבות שיצדיקו את הגבלת המענק.

חברי הכנסת: חיים אורון, סופה לנדבר, אסתר טרומן, אלכס מילה, טסט מינס'נקוב, ליה שטמוב

¹² ס"ח התשנ"א, עמ' 112; התשס"ח, עמ' 617.

¹³ ס"ח התשנ"ד, עמ' 216; התשס"ג, עמ' 189.

¹⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשס"ח, עמ' 607.

¹⁵ ס"ח התשס"א, עמ' 378.

¹⁶ ס"ח התשס"א, עמ' 509; התשס"ח, עמ' 28.

¹⁷ ס"ח התשס"ה, עמ' 889; התשס"ח, עמ' 160.